

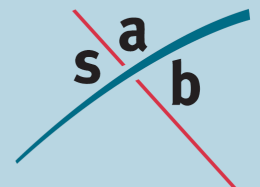
Memo beantwoording zienswijzen

Notitie Reikwijdte en detailniveau Gebiedsontwikkeling Groote Haar

Gemeenten Gorinchem en Giessenlanden

Datum: 30 december 2015

Projectnummer: 140467

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Kennisgeving en raadpleging Notitie reikwijdte en detailniveau	4
1.3	Zienswijzen	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Zienswijzen	6
2.1	Indiener 1	6
2.2	Indiener 2	12
3	Reacties naar aanleiding van raadpleging	15
3.1	Rijkswaterstaat	15
3.2	Provincie Zuid-Holland	16
3.3	Waterschap Rivierenland	18
3.4	Stichting Groene Hart	19
4	Overzicht wijzigingen	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Gorinchem is voornemens om ten noorden van de kern Gorinchem een nieuw regionaal bedrijventerrein te realiseren, bedrijventerrein Groote Haar. Het betreft een duurzaam en innovatief bedrijventerrein met een bruto omvang van circa 62,5 ha en met ongeveer 37 ha netto uitgeefbaar terrein, dat mede is bedoeld voor bedrijven in de hogere milieucategorieën. Onderdeel van dit bedrijventerrein vormt een nieuw aan te leggen windmolenpark, bestaande uit maximaal 3 windturbines. Teneinde het bedrijventerrein goed te kunnen ontsluiten, worden nieuwe op- en afritten op de snelweg A27 gerealiseerd. Deze nieuwe aansluiting op de A27 maakt als autonome ontwikkeling tevens deel van het in voorbereiding zijnde Tracébesluit Houten – Hooipolder'. Tussen de aansluiting op de A27 en het bedrijventerrein wordt een nieuwe verbindingsweg aangelegd, die de nieuwe aansluiting en het beoogde bedrijventerrein direct met elkaar verbindt.

Globale ligging van het plangebied

(Bron: Google Maps, bewerking SAB)

De integrale gebiedsontwikkeling Groote Haar bestaat derhalve uit de realisatie van een bedrijventerrein, de plaatsing van windturbines op het bedrijventerrein, alsmede de aanleg van een nieuwe verbindingsweg en nieuwe op- en afritten op de A27, zoals globaal aangegeven op voorgaande afbeelding. De ontwikkeling is gelegen op het grondgebied van twee gemeenten, te weten Gorinchem en Giessenlanden. Het toekomstige bedrijventerrein is geheel gelegen op grondgebied van de gemeente Gorinchem, evenals een klein deel van de nieuwe verbindingsweg. Het grootste deel van de verbindingsweg en de gehele nieuwe aansluiting op de A27 zijn gelegen op grondgebied van de gemeente Giessenlanden.

Om de gehele ontwikkeling mogelijk te maken, worden drie bestemmingsplannen in procedure gebracht, één voor het bedrijventerrein en het deel van de ontsluitingsweg dat op Gorinchems grondgebied ligt, één voor de aansluiting op de A27 en het deel van de verbindingsweg dat op grondgebied van de gemeente Giessenlanden ligt en ten slotte één bestemmingsplan voor de windturbines.

Het bestemmingsplan dat het bedrijventerrein Groote Haar mogelijk maakt is m.e.r.-plichtig vanwege het feit dat in het bestemmingsplan activiteiten mogelijk worden gemaakt, die zijn genoemd in het Besluit m.e.r. en waarvan de omvang boven de drempelwaarde van het Besluit m.e.r. ligt. Bovendien is het noodzakelijk om een passende beoordeling als bedoeld in de Natuurbeschermingswet 1998 op te stellen voor deze ontwikkeling. Voor het bestemmingsplan voor de windturbines geldt dat een vormvrije m.e.r.-beoordeling volstaat, omdat het maximale vermogen minder is dan 15 Megawatt (namelijk maximaal 10 MW).

Ook voor de aanleg van de op- en afritten op de A27 geldt een vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht.

Ten aanzien van het bestemmingsplan voor de verbindingsweg geldt geen m.e.r.-(beoordelings)plicht op grond van het Besluit m.e.r.. Ook hiervoor geldt echter de verplichting tot het maken van een passende beoordeling, waarmee er via dat spoor toch tot een plan-m.e.r.-plicht wordt gekomen.

Vanwege het integrale karakter van het plan is ervoor gekozen om voor de gehele gebiedsontwikkeling, dus voor drie bestemmingsplannen ineens, één gecombineerde plan-/project-m.e.r. te doorlopen om ineens de milieueffecten van de gehele ontwikkeling in kaart te brengen en te beoordelen.

De start van deze gecombineerde m.e.r. bestaat uit het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD). Deze notitie geeft inzicht in de reikwijdte en het detailniveau van het onderzoek dat in het MER wordt beschreven. Hierbij is ingegaan op de (milieu)thema's die bij het onderzoek aan de orde komen en met welke diepgang ze worden onderzocht.

In deze memo worden de binnengekomen zienswijzen op deze notitie NRD beantwoord.

1.2 Kennisgeving en raadpleging Notitie reikwijdte en detailniveau

De Notitie reikwijdte en detailniveau Gebiedsontwikkeling Groote Haar is ter visie gelegd door zowel de gemeente Gorinchem als de gemeente Giessenlanden. Deze kennisgeving is in de gemeente Gorinchem gepubliceerd op 10 november 2015 en in de gemeente Giessenlanden op 12 november 2015. De periode van de terinzagelegging door de beide gemeenten betrof 11 november 2015 tot en met 3 december 2015.

Verder zijn de navolgende instanties geraadpleegd:

- Provincie Zuid-Holland;
- Inspectie Leefomgeving en Transport (Ministerie infrastructuur en milieu);
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Directie Regionale Zaken, Vestiging West;
- Ministerie van I&M / Rijkswaterstaat Zuid-Holland;

- de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;
- Veiligheidsregio ZHZ;
- Keyrail b.v. (Betuweroute);
- Waterschap Rivierenland;
- Natuur- en recreatieschap Lingegebied;
- Zuid-Hollandse Milieufederatie/Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland (NMZH);
- LTO;
- Gebiedsplatform Alblasserwaard - Vijfheerenlanden;
- Natuur- en vogelwacht;
- Stichting Groene Hart.

1.3 Zienswijzen

Er zijn in totaal zes reacties ingekomen. Deze zijn hieronder genoemd.

1. Indiener 1 (gericht aan de gemeente Giessenlanden);
2. Indiener 2 (gericht aan de gemeente Gorinchem);
3. Rijkswaterstaat-West Zuid (gericht aan de gemeente Gorinchem);
4. Provincie Zuid-Holland (gericht aan de gemeente Gorinchem);
5. Waterschap Rivierenland (gericht aan de gemeente Gorinchem);
6. Stichting Groene Hart (gericht aan de gemeente Gorinchem).

De insprekers zijn geanonimiseerd.

1.4 Leeswijzer

In de navolgende hoofdstukken zijn de binnengekomen zienswijze en reacties naar aanleiding van de raadpleging op de Notitie reikwijdte en detailniveau samengevat en beantwoord. In hoofdstuk 2 eerste de zienswijzen en in hoofdstuk 3 de reacties naar aanleiding van de raadpleging. In hoofdstuk 4 ten slotte, is een overzicht van de wijzigingen in de aanpak van de m.e.r. opgenomen.

2 Zienswijzen

2.1 Indiener 1

Inhoud reactie

1. De windturbines vormen een onlosmakelijk onderdeel van de bedoelde gebiedsontwikkeling Groote Haar. Er kan daarom niet worden volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling.
2. De passende beoordeling als bedoeld in de Nbw 1998 is ook nodig bij het onderdeel windturbines (effecten van windturbines op natuur, vogels, vleermuizen en andere fauna en op (belangrijke) trekroutes vogels en andere fauna.
3. Bij deze m.e.r. dienen ook de ontsluitingswegen vanaf afslag Scheiwijk richting de Vlietskade (zowel de A-, B- als C-variant) betrokken te worden, waarvan al bekend is dat één variant zal worden aangelegd en deel uitmaakt van de planvorming Groote Haar en van bij afslag Scheiwijk behorende ontsluitingswegen naar het lokale wegennet. Het opdelen van het grotere plangebied in 'meerdere etappes' om daarmee voor delen van de gebiedsontwikkeling een beoordeling van de effecten in het kader van de MER te ontlopen, vormt in het kader van de m.e.r. geen juiste werkwijze.
4. Het aspect van veilig en gezond fietsverkeer voor schoolgaande jeugd en andere fietsers dient als belangrijk aanvullend criterium en beoordelingsaspect te worden opgenomen in het MER.
5. Er dient ook een meting van de luchtkwaliteit aan de hand van vervuilende stoffen als SO₂, stikstof en andere stoffen plaats te vinden: genoemde toetsingscriteria zijn te beperkt.
6. Er dient te worden getoetst en beoordeeld of de 'Gebiedsontwikkeling Groote Haar' met al zijn onderdelen op deze plaats in het Groene Hart aanvaardbaar is.
7. Er dient te worden getoetst, afgewogen en beoordeeld of er sprake van 'nut en noodzaak' voor 'Gebiedsontwikkeling Groote Haar' met al zijn onderdelen (waaronder bedrijventerrein voor zware en potentieel gevaarlijke bedrijvigheid, een speciale afslag Scheiwijk van de rijksweg A27 op 1,5 kilometer afstand van het bedrijventerrein en met een dwars door het Groene Hart lopende verbindingsweg met (wel) een 'autoweg-status' in de zin van besluit MER) op deze kwetsbare locatie in het Groene Hart. Dit dient mede tegenover andere en beduidend betere alternatieven te worden afgewogen, hetgeen in de opzet zoals in de notitie aangeduid niet plaatsvindt.
8. De gebiedsontwikkeling dient tevens afgezet te worden tegen 'redelijke alternatieven'- locaties hetgeen in de voorgestelde opzet niet plaatsvindt. Daarom is de reikwijdte en omvang die aan deze m.e.r. wordt verbonden volgens reclamant onvoldoende.
Het alternatievenonderzoek mag zich niet beperken tot slechts een enkel 'inrichtingsalternatief'.
9. Het 'inrichtingsalternatief' is onduidelijk en gaat bijvoorbeeld uit van twee met elkaar tegenstrijdige locaties voor de windturbines.
10. De verbindingsweg op een locatie vlak langs en bij de Hoogbloklandseweg dient bij de inrichtingsalternatieven niet te worden beschouwd als mogelijkheid, daar de aanleg op deze locatie in strijd is met het vaste uitgangspunt in deze notitie dat deze verbindingsweg de bestaande ontsluitingswegen niet raakt (het overige lokale verkeer geen last krijgt van deze verbindingsweg). Dat is onmogelijk bij een

aanleg op deze locatie vlak langs de Hoogbloklandseweg, alleen al daar dan de Groeneweg zal moeten worden overbrugd waarbij vermijding uitwisseling met het overige locatieverkeer alleen theoretisch mogelijk is.

De verbindingsweg vanaf afslag Scheiwijk naar het bedrijventerrein kan worden aangelegd vlak naast - en (vrijwel) parallel aan - rijksweg A27 waarbij het verkeer kan worden geleid onder het - in het kader van de verbreding van rijksweg A27 - toch al te vernieuwen en verbreden viaduct over rijksweg A27 aan de Groeneweg door. Dit is volgens reclamant de enige werkelijke mogelijkheid waarbij het onderliggend wegennet niet wordt geraakt, zoals in de opzet van de notitie als fundamenteel uitgangspunt was aangegeven.

11. Duurzaamheid dient veel breder getoetst dan aan de hand van slechts criteria als energiegebruik, uitstoot CO₂ en recycling; de effecten van de afslag Scheiwijk, de verbindingsweg en de uitstoot van de zware industrie op het bedrijventerrein behoren ook te worden betrokken bij de beoordeling van de vraag naar duurzaamheid. Deze planontwikkeling en de effecten ervan op het Groene Hart zijn niet duurzaam. Het plan als duurzaam willen framen, door duurzaam uit te leggen als (economisch) 'toekomstbestendig', worden volgens reclamant de sociale en milieucomponent van het begrip duurzaamheid met voeten getreden.
12. Men start al met het MER terwijl deze notitie over Reikwijdte en Detail ervan alleen nog maar ter inzage ligt; dit is een ondeugdelijke gang van zaken.
13. Een MER in deze is belangrijk, maar deze MER op dit moment is prematuur daar er nog zo vele onduidelijkheden zijn. Eerst moet de planopzet duidelijk en uitgekristalliseerd zijn en daarna pas kun je met recht met m.e.r.-onderzoek doen (waarbij ook daadwerkelijk alternatieven dienen te worden betrokken).
14. De immense ingrepen in het Groene Hart die in deze planontwikkeling worden nagestreefd, dienen volgens reclamant niet via een experiment in het kader van de CHW te worden gefaciliteerd. Deze grote ingrepen die voortvloeien uit dit totale plan vragen uitgebreid onderzoek en niet maar marginaal onderzoek. Anticiperen op de Omgevingswet, terwijl die nog helemaal niet is vastgesteld en geldend is, kan niet aan de orde zijn volgens reclamant.
15. Alle onderdelen van de gebiedsontwikkeling Groote Haar zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Volgens reclamant is het ondeugdelijk om delen van het totale plan wel via de experimentenstatus van de CHW te laten faciliteren, nu dat bij de andere delen van dit totale plan en van deze totale gebiedsontwikkeling niet mogelijk is. Volgens reclamant is de reden hiervoor dat de gemeente een planontwikkeling van 20 jaar mogelijk wil maken en via de Chw de geldende regels en rechtspraak wil ontlopen, die gelden wanneer de Chw niet van toepassing is. Dit onder andere nu er niet (voldoende) nut en noodzaak is voor de aanleg van dit bedrijventerrein en de gemeente Gorinchem met een planontwikkeling van 20 jaar alsnog gedaan wil krijgen dat de afslag Scheiwijk op rijksweg A27 wordt gerealiseerd. Dit gaat ten koste van de gemeenschap, want de aanleg van deze afslag wordt dan betaald door de Staat, terwijl het om een lokaal belang van Gemeente Gorinchem gaat.

Beantwoording reactie

1. Voor de realisering van de windturbines kan in eerste instantie worden volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Dit wordt ook in het MER weer uitgelegd. Echter, omdat er sprake is van een m.e.r.-plicht als gevolg van enerzijds het bedrijventerrein en anderzijds gezien het feit dat een passende beoordeling opgesteld wordt, worden de windturbines meegenomen in het op te stellen MER. Er wordt derhalve ook niet volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. De milieueffecten van de windturbines worden volledig in samenhang met de gehele gebiedsontwikkeling, dus ook het bedrijventerrein, de verbindingsweg en de aansluiting op de A27, op integrale wijze beschouwd in het MER.
2. Er is middels een voortoets onderzoek gedaan naar de invloed van de windturbines op de instandhoudingsdoelstellingen van de in de omgeving van het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets blijkt dat de locatie waar de windturbines gerealiseerd zullen worden, niet in een gebied ligt met een groot risico voor vogels. Volgens gegevens van de Vogelbescherming komen weidevogels, ganzen en zwanen maar in lage (soort)dichtheden in en om het plangebied voor. Ook is het risico dat trekvogels gehinderd worden door de windturbines laag. Vogelrichtlijnsoorten die tussen verschillende Natura 2000-gebieden vliegen zullen derhalve weinig verstoring ondervinden door de nieuw te realiseren windturbines. Een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van VR-soorten van omliggende Vogelrichtlijngebieden is daarmee uitgesloten.
Wat betreft de verstoring door geluid, ten slotte, is geconstateerd in de voortoets dat het geluid in geen geval leidt tot verstoring van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.
Gezien voorgaande is het niet nodig om de mogelijke effecten van windturbines op de instandhoudingsdoelstellingen mee te nemen in de passende beoordeling.
3. Alhoewel er ontsluitingsstudies zijn verricht inzake de aansluiting van de nieuwe op- en afritten op de A27 ter hoogte van Scheiwijk, is momenteel een aansluiting hiervan op het bestaande onderliggende wegennet niet aan de orde. Omdat de genoemde varianten op dit moment voor de ontsluiting van het bedrijventerrein geen reëel alternatief zijn, is het niet zinvol deze in het m.e.r. mee te nemen. Voorts wordt opgemerkt dat het MER een integrale beoordeling betreft van de milieueffecten van de totale gebiedsontwikkeling, bestaande uit bedrijventerrein, verbindingsweg, aansluiting op de A27 en de windturbines. Van 'opknippen' van de totale ontwikkeling is dan ook geen sprake.
4. In het op te stellen MER wordt bij het aspect 'Verkeer' ingegaan op het aspect verkeersveiligheid (inclusief veilig en gezond fietsverkeer voor schoolgaande jeugd en andere fietsers). Voor de goede orde: het uitgangspunt is dat de nieuwe verbindingsweg vanaf de nieuwe op- en afritten op de A27 overal gescheiden blijft van het bestaande onderliggende wegennet. Daarnaast wordt geen fietspad aangelegd bij de nieuwe verbindingsweg. Gezien dit uitgangspunt zijn de effecten op voorhand als zeer beperkt in te schatten. Om die reden is dit geen separaat aspect in het op te stellen MER.
5. In het op te stellen MER wordt aandacht besteed aan de luchtkwaliteit, zoals ook reeds vermeld in de Notitie reikwijdte en detailniveau. Het aspect luchtkwaliteit vormt één van de onderzoeksaspecten. Hierbij wordt met name gekeken naar stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}), aangezien deze stoffen het belangrijkste zijn (milieueffecten op overige stoffen zijn niet aanwezig). Stikstof in bredere zin wordt hiernaast onderzocht in het kader van de mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden. Hierop wordt ingegaan bij het aspect 'Natuur' in het

op te stellen MER. Hiervoor is ook aandacht in de passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De onderzoeken in het kader van het MER worden conform geldende wet- en regelgeving uitgevoerd.

6. Bij het aspect 'Landschap & Cultuurhistorie' van het op te stellen MER wordt ingegaan op de invloed van de gebiedsontwikkeling op de landschappelijke waarden. Hierbij worden ook de gevolgen van de ligging in het Groene Hart beoordeeld.

7. In een behoefteonderzoek dat in regionaal verband is verricht is geconcludeerd dat behoefte bestaat aan 37 ha netto bedrijventerrein om de regionale vraag naar bedrijfsareaal op te vangen. Op de nut en noodzaak van het bedrijventerrein en de gehele gebiedsontwikkeling wordt in het MER ingegaan en uitgebreider in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar.

Wat betreft de vermeende status van de verbindingsweg als 'autoweg' moet worden gesteld dat hiervan geen sprake is, zoals reeds in de Notitie reikwijdte en detailniveau is beargumenteerd. De verbindingsweg is overigens wel meegenomen in het op te stellen MER als onderdeel van de gebiedsontwikkeling.

Wat betreft de opmerking dat beduidend betere alternatieven zouden moeten worden afgewogen, wordt verwezen naar de reacties onder 8 en 9.

8. In het MER zal nader worden ingegaan op de overwegingen om geen locatie-alternatieven te betrekken. In de notitie reikwijdte en detailniveau zijn deze redenen overigens reeds kort aangestipt. De belangrijkste redenen die in het op te stellen MER worden genoemd, zijn de navolgende.
 - De planvorming voor de komst van bedrijventerrein Groote Haar ligt reeds besloten in meerdere publiekrechtelijke plannen en besluiten van zowel provincie, regio als gemeente.
 - De locatie en haar omvang zijn regionaal afgestemd en er zijn in de regio geen alternatieven voor de vestiging van het bedrijventerrein.
 - De gekozen locatie is vanuit ruimtelijk oogpunt zeer geschikt gezien de strategische ligging en de goede ontsluiting.
 - Het bedrijventerrein is onlosmakelijk verbonden met de realisatie van het windturbinepark; op basis van de provinciale Verordening Ruimte is de locatie Groote Haar reeds aangemerkt als windenergielocatie.
9. In het op te stellen MER zullen twee inrichtingsalternatieven alsmede een scenario op het voornemen worden onderzocht. Het scenario wijkt uitsluitend op het voornemen af wat betreft de situering van de groen/waterstrook. De inrichtingsalternatieven combineren enkele aspecten:
 - de ligging van de windturbines: in plaats van noordelijk langs het bedrijventerrein westelijk en oostelijk;
 - de situering van de verbindingsweg: niet langs de A27 maar langs de Hoogbloklandseweg;
 - de situering van de groen/waterstrook: in plaats in plaats van noordelijk langs het bedrijventerrein westelijk en oostelijk. Het is logisch deze te combineren met de windturbines;
 - de mogelijke omleiding van de Hoogbloklandseweg en de mogelijke aansluiting van de Haarweg op het bedrijventerrein.

De voornoemde zaken worden op een logische manier met elkaar gecombineerd in twee inrichtingsalternatieven. Hiermee kan de beoordeling van de milieueffecten op een duidelijke en heldere wijze plaatsvinden. Om de milieueffecten van de specifieke planonderdelen voldoende inzichtelijk te maken, wordt bij enkele aspecten, waarbij er duidelijke verschillen zijn in de te verwachten milieueffecten, separaat gescoord, namelijk bij geluid en landschap & cultuurhistorie.

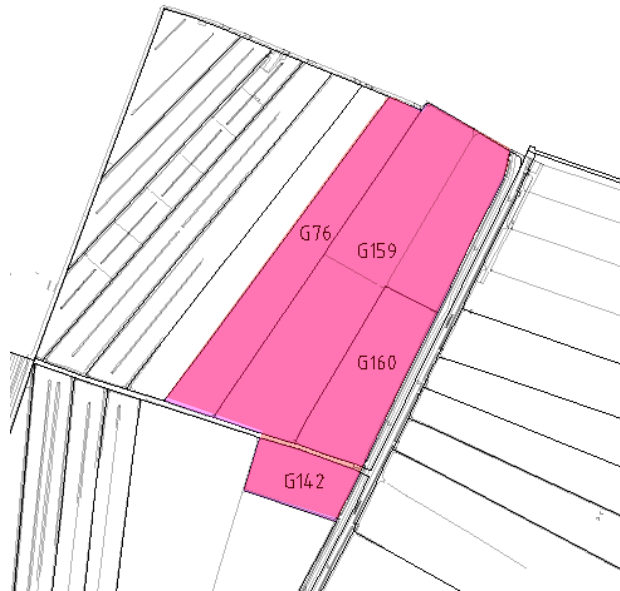
10. Een trasering van de verbindingsweg langs de Hoogbloklandseweg wordt wel degelijk beschouwd als een reëel alternatief. De inspreker gaat er onterecht van uit dat bij dit alternatief er sprake zal (moeten) zijn van menging van het verkeer op de verbindingsweg met het bestaande verkeer op de Hoogbloklandseweg. Hier- van is echter geen sprake. Net zoals bij de variant waarbij de verbindingsweg langs de A27 wordt gelegd, zal de verbindingsweg niet aansluiten op het be- staande wegennet. Hiervoor hoeft niet direct te worden gedacht aan het moeten realiseren van een viaduct of tunnel; het is bijvoorbeeld ook denkbaar een koude kruising te creëren: dit is een kruising die ruimtelijk zodanig wordt uitgevoerd dat afslaan onmogelijk is.
11. Het aspect duurzaamheid vormt een belangrijk uitgangspunt voor het bedrijventer- rein Groote Haar. Het gemeentebestuur van Gorinchem is van mening dat het be- drijventerrein toekomstbestendig en duurzaam moet zijn. De duurzaamheidsambi- ties van de gemeente Gorinchem zijn beschreven in het Milieubeleidsprogramma 2008 – 2012, zoals vastgesteld op 11 september 2012. Hieruit blijkt dat het ge- meentebestuur van Gorinchem de komende jaren sterk inzet op duurzaamheid. Het duurzaamheidsbeleid is gebaseerd op drie principes die een antwoord bieden op prominente milieuproblemen: de klimaatbestendige stad, de leefbare stad en de verantwoordelijke stad.
- Om tot uitdrukking te brengen dat duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt is bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein Groote Haar, is 'duurzaamheid' als mili- euaspect in het op te stellen MER opgenomen. Hierin worden de milieueffecten voor wat betreft het aspect duurzaamheid getoetst aan de volgende toetsingscrite- ria:
- gevolgen energiegebruik en uitstoot CO₂;
 - gebruik grond- en afvalstoffen en materiaalgebruik.
- Zoals de inspreker al aangeeft komen hier niet alle duurzaamheidsaspecten in de brede zin aan de orde binnen dit aspect. Dit betekent echter niet dat deze hele- maal niet terugkomen in het op te stellen MER. Veel van de andere duurzaam- heidsaspecten hebben in de beoordeling van andere milieuaspecten een plek ge- kregen in het MER. Kortweg geldt het volgende overzicht, uitgaande van de duurzaamheidsaspecten als genoemd in de verkennende notitie duurzaamheid.
- *Energie*: dit aspect komt terug in het toetsingscriterium 'gevolgen energiege- bruik en uitstoot CO₂' bij het aspect 'Duurzaamheid'.
 - *Water*: het aspect water maakt deel uit van de milieu-effectbeoordeling bij het aspect 'Water'.
 - *Grond- en afvalstoffen en duurzaam bouwen*: dit aspect komt terug in het toet- singscriterium 'gebruik grond- en afvalstoffen en materiaalgebruik' bij het aspect Duurzaamheid.
 - *Leefbaarheid en veiligheid*: de veiligheidsaspecten maken deel uit van de ef- fectbeoordeling bij het aspect 'Externe veiligheid'.
 - *Ruimtelijke ordening*: dit aspect wordt in dit MER niet specifiek behandeld, al- hoewel de ruimtelijke inpassing wel aan de orde komt bij het aspect landschap en cultuurhistorie.
 - *Natuur, landschap en cultuurhistorie*: de omgang met de landschappelijke en cultuurhistorische waarden komen terug bij het aspect 'Landschap & cultuurhis- torie'. De omgang met de natuurlijke waarden komt terug bij het aspect 'Natuur'.
 - *Verkeer en vervoer*: het aspect toegankelijkheid en bereikbaarheid maakt deel uit van de milieueffectbeoordeling bij het aspect 'Verkeer'.

12. Inderdaad is reeds begonnen met het uitvoeren van de onderzoeken ten behoeve van het MER tijdens de tervisielegging van de Notitie reikwijdte en detailniveau. Dit is een gebruikelijke gang van zaken en dit betekent evenwel niet dat de zienswijzen niet zorgvuldig worden behandeld en waar nodig hebben kunnen leiden tot aanpassing of uitbreiding van de onderzoeksopzet.
13. De gebiedsontwikkeling Groote Haar is voldoende uitgekristalliseerd om de planvorming mogelijk te maken. De contouren van het bedrijventerrein zijn bekend, net als de beoogde toegelaten bedrijfscategorieën. De ligging van de op- en afritten op de A27 is ook bekend; deze maken ook deel uit van het in voorbereiding zijnde Tracébesluit A27 Houten-Hooipolder. Ook het feit dat de windturbines worden gerealiseerd, is reeds voldoende zeker. Om die reden is de gebiedsontwikkeling naar inzicht van de gemeente voldoende duidelijk om de planvorming inzake m.e.r. en benodigde bestemmingsplannen op dit moment in gang te zetten. Het voordeel is dat bij een vroegtijdig m.e.r. de uitkomsten daarvan op een goede manier kunnen doorwerken in de definitieve planvorming; hetgeen bij een volledig uitgekristalliseerd plan lastiger ligt.
14. De gemeente ziet geen aanleiding om gezien de grote ruimtelijke impact van de gebiedsontwikkeling, deze niet (deels) onder de Chw te laten vallen. Het bedrijventerrein en windturbinepark passen gezien het duurzame karakter van de ontwikkeling, goed binnen de experimentstatus op grond van artikel 7c. De onderhavige ontwikkeling is hiernaast reeds in de 12^e tranche, zoals gepubliceerd in de Staatscourant op 18 november 2015, opgenomen.
De experimentstatus biedt wettelijke mogelijkheden waarvan gebruik wordt gemaakt met instemming van de rijksoverheid. Er wordt inderdaad vooruitgelopen op toekomstige vooruitlopen op toekomstig wetgeving, zoals de inspreker impliceert, maar het gaat hier om bestaande wettelijke mogelijkheden.
15. In tegenstelling tot wat de inspreker aangeeft, is er geen aanleiding voor om het plan niet onder de experimentstatus van de Chw te laten vallen als bepaalde onderdelen van de gebiedsontwikkeling hierbuiten vallen. Voor de goede orde: het bedrijventerrein en het windturbinepark vallen onder de experimentstatus. De verbindingsweg en de nieuwe op- en afritten op de A27 vallen hier niet onder. Dit is ook niet verwonderlijk, aangezien deze planonderdelen gezien de aard niet passen binnen de experimentstatus.
De ontwikkeling van het bedrijventerrein heeft een looptijd van ongeveer 20 jaar vanwege de omvang ervan. Behoeftonderzoek toont aan dat het bedrijventerrein in genoemde periode kan worden uitgegeven. Tevens is het noodzakelijk het bestemmingsplan integraal voor het gehele bedrijventerrein op te stellen. Opdeling van het bestemmingsplan in bijvoorbeeld twee delen is geen optie omdat de grondexploitatie voor de eerste fase van tien jaar niet rond te maken is. In het geval van fasering moeten de kosten, die nodig zijn om het hele plan te realiseren (zoals grondkosten en bovenplanse voorzieningen als de aanleg van de verbindingsweg), namelijk volledig aan het eerste deel worden toegerekend. Het gevolg is een exploitatieopzet met een negatief resultaat en een economisch niet uitvoerbaar plan. Door de termijn van het bestemmingsplan langer te maken, kan een grondexploitatie worden opgezet waarin alle kosten én opbrengsten zijn opgenomen.

2.2 Indiener 2

Inhoud reactie

1. Verzocht wordt de zoeklocatie voor windmolens uit te breiden met ca 7,5 ha, in eigendom van Kleyn Lease en Fin. Mij, gevestigd Hoge Minstraat 11,4147 CM te Asperen. (KFLM). De kadastrale nummers zijn; 142; 160; 159 en 76. Met nadere informatie die nog volgt wil de inspreker dit verzoek nader onderbouwen.

Kadastrale kaart met aanduiding percelen (tekening: SAB)

Deze nadere onderbouwing is dezelfde dag nagestuurd. Hierna is deze motivering opgenomen:

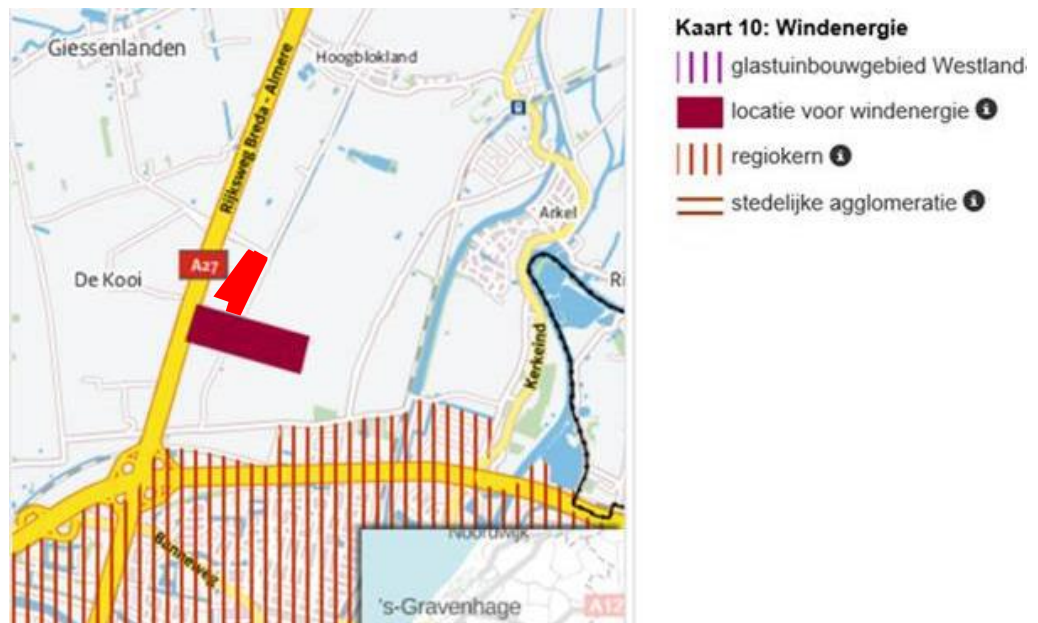
- In de lopende "Gorinchem Noord", resp. "Groote Haar" plan periode werd de roep om windenergie steeds sterker, taakstellingen door provincies resp. het rijk worden verzwaard.
- Geschikte plaatsen voor windturbines zijn meestal moeilijk te vinden en roepen vaak weerstand op bij de burger in de omgeving.
- De voorgenomen zoeklocatie zou niet nadelig beïnvloed worden indien men aan het voorgenomen aantal van drie er enkele (max. 3 ?) zou toevoegen.
- De landschappelijke impact, afstand tot woonbebouwing etc. lijken ook dan nagenoeg neutraal te blijven, terwijl de stichtingskosten relatief lager worden en de exploitatie gunstiger.
- Landschappelijk is er ter plaatse al een bestaande ingreep in de horizon door de aldaar aanwezige hoogspanningsmasten en kabels.
- De begrenzing van het huidige plangebied lijkt weinig relatie met de situatie in het veld te hebben. Een begrenzing voor het zoekgebied door de weg die de A27 met een viaduct kruist en naar Hoornaar voert lijkt een zeer logisch alternatief.
- Door de noodzakelijke z.g. ontsluitingsweg geschiedt er toch al het een en ander in de strook "Groen Hart", die zich ten zuiden van hiervoor bedoelde weg bevindt. Het geheel wordt op deze wijze juist compact en logisch begrensd.
- Al zouden enkele windturbines de Groene Hart grens enigszins beroeren dan is dit miniem en landschappelijk nagenoeg zonder impact. Daarbij lijkt duurzame

energie van levensbelang en wordt dit aan gemeentes vaak dwingend voor geschreven. Het Groene Hart mag daarom in een dergelijke uitzondering situatie toch niet verheven te worden tot een "Heilig Hart" dat de duurzame ontwikkeling in Gorinchem belemmert?

- Het is de indieners van deze zienswijze onbekend aan wat voor duurzame energie verplichtingen c.q. windturbine plaatsingen de gemeente Gorinchem resp. onze regio nog moet gaan voldoen. Wellicht loont het voor u als gemeente om deze vraag in breder verband te beschouwen, c.q., om bij deze waarschijnlijk zeer geschikte locatie, naast een "drie op een rij" keuze, ook de "kleine cluster" variant toe te voegen?
- 2. De kans bestaat dat door of langs c.q. nabij de betreffende percelen de zgn. ontsluitingsweg wordt aangelegd. In dit kader wil de inspreker attenderen op een passage uit de koopakte die luidt dat er 20 -gulden- per vierkante meter dient te worden nabetaald aan de vorige eigenaar bij het onherroepelijk worden van een andere bestemming. Deze verplichting loopt tot 31 december 2020. Dit is weliswaar een zeer gering bedrag op het totale budget, maar genoeg om op de kosten van de ontsluiting wel invloed te hebben, zo komt het de inspreker voor. Zeker indien deze ontsluitingsweg niet kort langs de A27, dan wel de Hoogbloklandseweg, maar midden door de genoemde percelen wordt gerealiseerd.
- 3. Er wordt gevraagd of bekend is of de hoogspanningsleiding, die zowel boven grond van de gemeente als boven de percelen van KFLM loopt, op dezelfde wijze gehandhaafd blijft.
- 4. Er wordt gevraagd of er een ontwikkelaar/exploitant bij de windmolens betrokken is.

Beantwoording reactie

1. De windturbines worden gerealiseerd in het kader van de afspraken, die de provincie Zuid-Holland met het Rijk heeft gemaakt. Deze afspraak houdt in dat in 2020 landelijk moet worden voorzien in 735,5 MW opgesteld vermogen op land. Hiervoor zijn 'locaties windenergie' aangewezen. Deze locaties zijn opgenomen op de kaartbijlage van de provinciale verordening. Bedrijventerrein Groote Haar is als locatie opgenomen in dit provinciaal beleid en staat genoteerd voor de realisatie van 9 MW.
Hierna is dit kaartbeeld opgenomen.

Uitsnede uit kaartbeeld Provinciale Verordening Ruimte 2014

Op bovenstaand kaartbeeld zijn de betreffende percelen, waar de inspreker op doelt, globaal met rood aangeduid. Uit het kaartbeeld blijkt dat de percelen van de inspreker buiten de voor windenergie aangewezen zone valt. Om deze reden alleen kan en wil de gemeente niet meewerken aan het verzoek ook de percelen van de inspreker aan te wijzen voor windenergie.

Wat betreft de nadere motivering antwoordt de gemeente als volgt:

- de gemeente wil de windturbines ontwikkelen als integraal onderdeel van het nieuwe bedrijventerrein Groote Haar. Om die reden wordt gedacht aan realisatie aan de buitenranden van dit bedrijventerrein. Een ligging buiten het bedrijventerrein zou niet passend zijn, aangezien de windturbines hiermee solitair van het bedrijventerrein zouden komen te liggen en hier geen integraal onderdeel meer van uitmaken.
 - de gemeente wil voldoen aan de afgesproken taakstelling om een windturbinepark met een totaal vermogen van 9 MW te realiseren.
 - de gemeente is het met de inspreker eens dat de aanwijzing als Groene Hart niet bij voorbaat elke ontwikkeling in de weg moet staan. Dit is ook nadrukkelijk niet de grondgedachte van de nationale landschappen, waarin het juist gaat om behoud door ontwikkeling. De landschappelijke kwaliteiten van het Groene Hart zijn zorgvuldig door de gemeente meegewogen in het nu voorliggende inrichtingsplan. In het op te stellen MER is op de landschappelijke gevolgen ingegaan.
2. De gemeente dankt de inspreker voor de informatie inzake deze bestaande rechten. Hiermee wordt rekening gehouden bij de planvorming.
 3. Er zijn geen plannen om de bestaande hoogspanningsleiding in het gebied binnen de plannen voor de gebiedsontwikkeling Groote Haar, in welk opzicht dan ook te wijzigen.
 4. Momenteel is er nog geen exploitant bekend voor de windmolens.

3 Reacties naar aanleiding van raadpleging

3.1 Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat, West-Nederland Zuid

Postbus 556, 3000 AN Rotterdam, bij brief van 27 november 2015

Inhoud reactie

1. Onlangs heeft de gemeente Gorinchem een verzoek ingediend aangaande de vrijwaringsruimte langs de A27 m.b.t. een parallelstructuur die de gemeente wenst te realiseren. Rijkswaterstaat heeft dit verzoek beoordeeld en geantwoord dat de afstand tussen parallelweg en buitenste kantstreep autosnelweg 26 meter moet bedragen. Het is goed om deze opmerking in het licht van deze NRD alvast mee te nemen.
2. In paragraaf 2.3.2 staat vermeld: “De realisatie van het bedrijventerrein Groote Haar inclusief de beoogde nieuwe infrastructuur leidt tot substantiële veranderingen wat betreft de verkeersintensiteiten in het gebied vanwege de aanleg van een nieuwe verbindingsweg, ondanks het feit dat het om een solitaire weg gaat, die alleen het bedrijventerrein ontsluit. De nieuwe verbindingsweg wordt niet aangesloten op bestaande wegen.” RWS wijst erop dat de nieuwe verbindingsweg wel aansluit op de nieuw aan te leggen aansluiting A27 en daarmee op de (bestaande) A27.
3. In paragraaf 1.3.3 staat “Met Rijkswaterstaat zijn afspraken gemaakt over de aansluiting van het bedrijventerrein op de A27”. Er wordt waarde aan gehecht dit helder neer te zetten. Eerder kon in het bestemmingplan niet aannemelijk worden gemaakt dat uitvoering van zowel de tijdelijke als permanente ontsluiting van het terrein, via een nieuwe afrit op de A27, kon worden gegarandeerd binnen de planperiode van genoemd bestemmingsplan. Nog steeds loopt overleg tussen RWS en gemeentes over de inrichting van de aansluiting.
4. In paragraaf 1.3.2, laatste zin, tweede alinea staat dat (onder andere) door de daadwerkelijke realisatie van de nieuwe op- en afritten de ontsluiting van bedrijventerrein alsnog juridisch wordt geborgd. Echter feitelijke realisatie kan dit (juridisch) niet borgen. Eenzelfde passage staat op pagina 9.
5. In paragraaf 5.4 wordt er aangegeven wanneer de voorontwerpbestemmingsplannen en de bestemmingsplannen gereed zijn, maar niet wanneer de ontwerpbestemmingsplannen naar buiten gaan. Dit is juist relevant voor de samenhang met het project A27 Houten –Hooipolder en publicatie van het ontwerptractébesluit.
6. Voor de beoordeling van de plaatsing van windturbines wordt de Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken gebruikt. Deze dient te worden opgenomen in de NRD.
7. In paragraaf 1.3.5, eerste alinea wordt er gesproken over de 10de tranche. Dit moet de 12de tranche zijn.

Beantwoording reactie

1. De genoemde minimale afstand tussen parallelweg en buitenste kantstreep autosnelweg van 26 meter wordt in acht genomen bij de uitwerking van de plannen.
2. Er is in het op te stellen MER aandacht voor het feit dat de nieuwe verbindingsweg zal aansluiten op de nieuw aan te leggen aansluiting A27 en daarmee op de (bestaande) A27 en de verkeerseffecten hiervan.

3. In het op te stellen MER en in de verdere planvorming wordt ter harte genomen dat de realisatie van de nieuwe op- en afritten op de A27 nog onderwerp van overleg zijn tussen RWS en gemeente voor wat betreft de inrichting. Over het feit dat deze op- en afritten op de A27 zullen worden gerealiseerd is overigens reeds overeenstemming.
4. De zinsnede dat door (onder andere) de daadwerkelijke realisatie van de nieuwe op- en afritten de ontsluiting van bedrijventerrein alsnog juridisch wordt geborgd is inderdaad enigszins onduidelijk geformuleerd. In het op te stellen MER en in de overige stukken in het kader van de planvorming wordt hiermee rekening gehouden.
5. In het op te stellen MER en in overige stukken in het kader van de planvorming zal nadere informatie worden gegeven over de planning van de procedure van de ontwerpbestemmingsplan in relatie tot het ontwerptractébesluit van het project A27 Houten –Hooipolder. Voor de goede orde: het is de bedoeling dat de ontwerpbestemmingsplannen vóór het ontwerptractébesluit worden gepubliceerd.
6. De Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken zal worden betrokken bij het onderzoek dat wordt gedaan in het kader van het op te stellen MER. Voor de goede orde: de Notitie reikwijdte en detailniveau wordt niet aangepast.
7. In het op te stellen MER en de overige stukken in het kader van de planvorming (voor zover van toepassing) wordt de juiste tranche genoemd.

3.2 Provincie Zuid-Holland

Provincie Zuid-Holland

Postbus 90602, 2509 LP Den Haag, Bij brief van 1-12-2015, kenmerk PZH-536362312 d.d. 30-11-2015

Inhoud reactie

1. *Economische aspecten*

In het kader van de Visie Ruimte en Mobiliteit en het Programma Ruimte is door de provincie vraag en aanbod naar bedrijventerreinen in beeld gebracht. Conclusie is dat er in de regio Alblasserwaard Vijfheerenlanden een tekort is aan bedrijventerreinen. Het tekort bedraagt ca. 15 ha.

Realisatie van bedrijventerrein Grote Haar kan in dit tekort voorzien. De locatie is daarom opgenomen in het Programma Ruimte en als kaartbijlage bij de verordening. Derhalve staat de provincie positief ten opzichte van de voorgenomen ontwikkeling.

Wat in de notitie ontbreekt is een onderbouwing van nut en noodzaak van de ontwikkeling (volgens de Ladder voor duurzame verstedelijking). Verzoek is om hier in het rapport en het verdere traject aandacht aan te besteden.

2. *Windenergie*

In het Programma Ruimte is bedrijventerrein Gorinchem Noord opgenomen als locatie voor het realiseren van windenergie. Het programma anticipeert op deze ontwikkeling. Aangegeven wordt dat de windenergie in combinatie met het bedrijventerrein ontwikkeld dient te worden. De locatie is opgenomen in de kaartbijlage bij de verordening. Derhalve staat de provincie positief ten opzichte van de voorgenomen ontwikkeling.

3. *Milieu*

In dit MER wordt naast de voorgenomen ontwikkeling één alternatief beoordeeld. Het alternatief dat in het kader van de MER wordt uitgewerkt betreft een inrichtingsalternatief. Er wordt geen locatiealternatief beoordeeld, omdat dit volgens de notitie niet zinvol is. De onderbouwing hiervoor ontbreekt echter. Verzoek is daarom om deze onderbouwing mee te nemen in het op te stellen MER.

De notitie geeft inzicht in de aspecten die in ieder geval nader zullen worden beschouwd. Dit overzicht is compleet. Suggestie is wel om het aspect 'Veiligheid' niet te beperken tot uitsluitend externe veiligheid. Geadviseerd wordt om ook aandacht te besteden aan vliegroutes, radar e.d..

Uiteindelijk zal het MER worden voorgelegd aan de Commissie MER. Geadviseerd wordt om de commissie in dit stadium al te betrekken.

4. *Externe veiligheid*

Geadviseerd wordt om in het kader van de MER ook de directe en indirecte risico's te onderzoeken, zoals bijvoorbeeld het risico op het afbreken van rotorbladen of het risico op het omvallen van een turbine. Zie hiervoor ook de Handreiking Risicozonering Windturbines.

Beantwoording reactie

1. In het op te stellen MER wordt nader ingegaan op de nut en noodzaak van de gebiedsontwikkeling Groote Haar. De verantwoording in het kader van de Ladder voor duurzame verstedelijking vindt plaats in het kader van het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein en zal in de toelichting van dit bestemmingsplan aan de orde komen.
2. Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen en heeft geen beantwoording.
3. In het op te stellen MER wordt een nadere onderbouwing opgenomen van de keuze om geen locatie-alternatieven te onderzoeken. De belangrijkste redenen zijn de navolgende.

- De planvorming voor de komst van bedrijventerrein Groote Haar ligt reeds besloten in meerdere publiekrechtelijke plannen en besluiten van zowel provincie, regio als gemeente.
- De locatie en haar omvang zijn regionaal afgestemd en er zijn in de regio geen alternatieven voor de vestiging van het bedrijventerrein.
- De gekozen locatie is vanuit ruimtelijk oogpunt zeer geschikt gezien de strategische ligging en de goede ontsluiting.
- Het bedrijventerrein is onlosmakelijk verbonden met de realisatie van het windturbinepark; op basis van de provinciale Verordening Ruimte is de locatie Groote Haar reeds aangemerkt als windenergielocatie.

Wat betreft de suggestie om het aspect 'Veiligheid' niet te beperken tot uitsluitend externe veiligheid wordt het volgende gesteld: belemmeringen als gevolg van vliegroutes, radar e.d. zijn geen zaken die van belang zijn in het kader van de veiligheid. Om die reden zijn deze aspecten niet relevant in het kader van het op te stellen MER. Wel zullen deze aspecten terugkomen in de bestemmingsplannen in het kader van het aantonen van de uitvoerbaarheid van de voorliggende plannen. Wat betreft de suggestie om al in dit stadium de Commissie voor de m.e.r. te betrekken het volgende. Erkend wordt dat er veel expertise bij de Commissie voor de m.e.r. aanwezig is over de aanpak en inhoud van een MER voor een gebiedsontwikkeling als Groote Haar. Gelet echter op de planning en de kosten, is er voor

gekozen deze expertise te gebruiken bij de verplichte advisering over het MER door de Commissie.

4. Het advies om in het kader van de MER ook de directe en indirecte risico's te onderzoeken. zoals bijvoorbeeld het risico op het afbreken van rotorbladen of het risico op het omvallen van een turbine, wordt overgenomen. In de onderzoeken in het kader van het op te stellen MER zal hier aandacht voor zijn.

3.3 Waterschap Rivierenland

Waterschap Rivierenland, bij brief van 1 december 2015

Postbus 599, 4000 AN Tiel

Inhoud reactie

1. In de Notitie reikwijdte en detailniveau is omschreven dat het bedrijventerrein, gezien de bijzondere omgeving een duurzaam, innovatief en toekomstgerichte uitstraling dient te hebben en te worden voorzien van een groen raamwerk. Daarbij worden op pagina 7 verschillende voorbeelden van duurzaamheidsmaatregelen. Het waterschap zou daar graag als optie ook slibvergisting genoemd zien. Bij slibvergisting komt biogas vrij welke in de vorm van aardgas, brandstof of stroom toegepast kan worden. Hiervoor is (tijdelijke) opslag in tanks nabij de vergister noodzakelijk, dus het waterschap ziet graag dat dit in de MER ook mee wordt genomen voor zover daar mogelijk nog niet in is voorzien. Het waterschap zoekt namelijk nog naar een locatie in het westelijk deel van haar beheergebied waar zij slib kan gaan vergisten, bij voorkeur direct bij een RWZI, zodat de slib die vrij komt op de zuiveringen van het waterschap op een duurzame manier verwerkt kan worden tot een toepasbaar product. Volgens de gestelde doelstellingen en kaders die mee worden genomen in de MER, denkt het waterschap dat een slibvergister hier ook binnen zou passen.
2. Verder dient in de MER wellicht ook meegenomen te worden dat met de realisatie van het bedrijventerrein Gorinchem-Noord de waterafvoersituatie verandert. Hierdoor kunnen watergangen en kunstwerken, ook verderop in het peilgebied anders worden gebruikt en belast. Dit kan consequenties hebben voor de benodigde afmetingen, waardoor aanpassingen noodzakelijk zijn in het kader van deze ontwikkeling. Dit dient volgens het waterschap in beeld te worden gebracht.
3. Ten aanzien van het aspect 'water' gaat het waterschap ervan uit dat het, zoals gebruikelijk, al in een vroeg stadium worden betrokken bij het opstellen van een waterhuishoudingsplan.
4. Voor de ontsluiting van het bedrijventerrein lopen er gesprekken tussen gemeente Gorinchem, gemeente Giessenlanden en team Wegen van Waterschap Rivierenland en zal op korte termijn een bestuurlijke overeenkomst hiervoor worden gesloten.

Beantwoording reactie

1. Binnen de besproken mogelijke duurzaamheidsaspecten is vooralsnog geen slib-vergistingsinstallatie opgenomen. De gemeente zal hierover nog overleg voeren met het waterschap.
2. In het op te stellen MER zal aandacht zijn voor het aspect water, waarin mede aandacht is voor de waterafvoersituatie. Reeds in het kader van de planvorming van het bestemmingsplan 'Gorinchem Noord', waarin bedrijventerrein Groote Haar was opgenomen, is overleg geweest met het waterschap en is een onderzoek uitgevoerd in het kader van de watertoets. In dit onderzoek (Watertoets Bestemmingsplan Gorinchem-Noord, Definitief, Gemeente Gorinchem, Grontmij Nederland B.V., 5 maart 2010, kenmerk 283259) is de globale beoogde waterhuishoudkundige inrichting van het bedrijventerrein besproken. Deze uitgangspunten zijn nog steeds van toepassing. In het watertoets-rapport is opgenomen dat het bedrijventerrein wordt vormgegeven als een gestuwd peilvak. Binnen het bedrijventerrein wordt voorzien in ruim voldoende waterberging. Hierdoor is er naar verwachting een verbetering in de waterafvoersituatie in het aansluitende peilvak Land van Zes Molens.
Voorgaande zal (uitgebreider) worden besproken in het op te stellen MER.
3. Het watertoets-rapport zoals genoemd bij punt 2 zal nog nader moeten worden uitgewerkt tot een waterhuishoudkundig rapport. De gemeente zegt (vanzelfsprekend) toe dat het waterschap Rivierenland bij de uitwerking van dit rapport nauw zal worden betrokken.
4. De constatering dat er inzake de beoogde ontsluiting van het bedrijventerrein reeds overleg loopt, waarin ook het waterschap Rivierenland is betrokken, is juist.

3.4 Stichting Groene Hart

Stichting Groene Hart, brief ongedateerd

Postbus 2074, 3440 DB Woerden

Inhoud reactie

De Stichting stelt dat net zoals bij de eerdere planvorming er sprake is van een overbodige planontwikkeling die grote nadelige gevolgen heeft voor het Nationaal Landschap Groene Hart. De Stichting noemt in dit kader de volgende punten.

1. De verbreding van de A27 is nodig vanwege een capaciteitsprobleem. Dat is onomstreden. De aanleg van een extra wegafslag /-aansluiting zal evenwel belemmerend werken op de doorstroming.
2. Het onderliggend wegennet is niet geschikt voor de afvoer en aanvoer van intensiever autoverkeer. Het lokale verkeer zal toenemen en de verkeersveiligheid afnemen.
3. De aanleg van een afslag op het grondgebied van Giessenlanden dient geen enkel doel voor de gemeente Giessenlanden. Mogelijk krijgt de gemeente wel een deel van de bekostiging toebedeeld.
4. De situering van de (ongewenste) afslag leidt tot nog verdere aantasting van de open ruimte doordat er lange aan- en afvoerwegen nodig zijn.
5. De aanleg van een bedrijvengebied in de open polders ten Noorden van Gorinchem betekent een aantasting van het Groene Hart.
6. Er is op korte termijn geen behoefte aan extra bedrijventerreinen, noch lokaal noch regionaal. Inventarisatie van bestaande terreinen laat zien dat er een regio-

naal vestigingsaanbod is van meer dan 130 hectare; in de directe omgeving van Gorinchem is daarvan meer dan 30 hectare uitgeefbaar. In de reactie is het volgende overzicht ('aanbod volgens Funda 1/12/2015') opgenomen:

Bedrijfsterrein	Gorinchem e.o.	regio Alb / Vhl	regio Drechtsteden	TOTAAL
Arkel herinrichting Beton Arkel	5 ha			
Gorinchem Oost II	6 ha			
Schelluinen West (transport)	11 ha			
Schelluinen Remonpark	5 ha			
Meerkerk IV	6 ha			
Vianen Gaasperwaard I en II		20 ha		
Alblasserdam Nieuwland / Hoogendijk		11 ha		
H.I. Ambacht Noordeinde			6 ha	
Ridderkerk Cornelisland			26 ha	
Dordrecht Kerkeplaat 2			14 ha	
Dordrecht Dordtse Kil 3			23 ha	
	33 ha	31 ha	69 ha	133 ha

7. Het plan is in strijd met de Ladder voor duurzame verstedelijking 2013.
8. De bouw van drie grote windturbines aan de Noordzijde van het (gedachte) bedrijventerrein zal leiden tot een landschappelijke aantasting van een zeer groot deel van het gebied tussen Gorinchem en Vianen
9. De west-oostelijk gelegen ecologische zone ten zuiden van Hoogblokland wordt door zowel het bedrijventerrein als door de windturbines aangetast
10. Het plan is in strijd met de uitgangspunten van het Startdocument Plan-MER voor het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied uit 2015 welke gericht zijn op een duurzame groene inrichting.
11. De stichting wordt graag op de hoogte gehouden van de voortgang van de planvorming.

Beantwoording reactie

De gemeente is van mening dat de gebiedsontwikkeling Groote Haar een duidelijke noodzaak heeft. De realisatie van het bedrijventerrein Groote Haar is noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de in de regio Alblasserwaard – Vijfheerenlanden geconstateerde (en onderzochte) behoefte aan bedrijfsareaal. Zowel op provinciaal, regionaal als gemeentelijk niveau bestaat overeenstemming over de gekozen locatie. De gemeente is niet van mening dat sprake is van verstoring van het nationaal landschap 'Groene Hart'. Er is nadrukkelijk rekening gehouden met de bestaande landschappelijke waarden en hier wordt zorgvuldig mee omgegaan.

Aanvullend wordt gesteld dat de provincie Zuid-Holland positief staat tegenover de voorliggende plannen. De provincie Zuid-Holland is tevens het 'bevoegd gezag' inzake Nationale landschappen. De provincie Zuid-Holland werkt inzake het Groene Hart samen met de provincies Utrecht en Noord-Holland en heeft als ambitie een landschappelijk mooi, ecologisch waardevol en economisch vitaal Groene Hart te realiseren. Er kan worden aangenomen dat de landschappelijke inpassing (deels) binnen het Groene Hart is meegewogen in het positieve provinciale standpunt inzake de gebiedsontwikkeling Groote Haar.

1. Er is overeenstemming met Rijkswaterstaat over de aanleg van de nieuwe op- en afritten op de A27 ter hoogte van Scheiwijk. Deze worden ook opgenomen in het Tracébesluit. In het MER zal nader worden ingegaan op de effecten van de nieuwe op- en afritten op de doorstroming van het bestaande verkeer op de A27.

2. De nieuwe op- en afritten op de A27 zullen uitsluitend aansluiten op een nieuw te realiseren solitaire verbindingsweg. Deze verbindt de op- en afritten uitsluitend met het bedrijventerrein Groote Haar. De weg sluit niet aan op het bestaande onderliggende wegennet. De Hoogbloklandseweg en Haarweg ontsluiten in het voornemen het bedrijventerrein niet. Gezien voorgaande zal de gebiedsontwikkeling Groote Haar niet leiden tot verkeerseffecten op het bestaande onderliggende wegennet. In het op te stellen MER zal bij het aspect 'Verkeer' nader op dit aspect worden ingegaan.
3. De nieuwe op- en afritten op de A27 zijn bedoeld ter ontsluiting van het nieuwe regionale bedrijventerrein Groote Haar. Hiermee heeft deze ook een belang voor de gemeente Giessenlanden. Over de afwikkeling van de kosten worden tussen de gemeente Gorinchem en Giessenlanden afspraken gemaakt.
4. Zoals reeds bij punt 2 gesteld, bestaat het voornemen eruit dat er uitsluitend één nieuwe verbindingsweg zal worden aangelegd richting het nieuwe bedrijventerrein. Er is geen sprake van meerdere ontsluitingswegen. De tracering van de nieuwe verbindingsweg is onderwerp van onderzoek. Zoals in de Notitie reikwijdte en detailniveau is vermeld zal zowel de tracévariant worden onderzocht waarin de verbindingsweg parallel aan en op korte afstand van de A27 ligt als de tracévariant waarin de verbindingsweg parallel aan en op korte afstand van de Hoogbloklandseweg ligt. Eventuele aantasting van de open ruimte wordt mede beoordeeld in het kader van het aspect Landschap & Cultuurhistorie in het op te stellen MER.
5. Zoals eerder gesteld gaat de gemeente zorgvuldig om met de bestaande landschappelijke waarden in de open polders ten noorden van Gorinchem die deel uitmaken van het Groene Hart. Hiervoor zal in het op te stellen MER bij het aspect 'landschap & cultuurhistorie' nadrukkelijk aandacht zijn.
6. De realisatie van het bedrijventerrein Groote Haar is zoals eerder gesteld noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de in de regio Alblasserwaard – Vijfheerenlanden geconstateerde (en onderzochte) behoefte aan bedrijfsareaal. Hierop wordt in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar uitgebreider ingegaan.
7. In het nieuwe bestemmingsplan voor het bedrijventerrein zal worden getoetst aan de Ladder voor duurzame verstedelijking 2012. In het kader van het op te stellen MER is dit aspect van beperkte relevantie.
8. De gebiedsontwikkeling Groote Haar, inclusief de realisatie van de beoogde drie windturbines, houdt nadrukkelijk rekening met de bestaande landschappelijke waarden. In de planvorming wordt hier zorgvuldig mee omgesprongen. In het op te stellen MER krijgt het aspect 'landschap' voldoende aandacht aangezien één van de te beoordelen aspecten 'landschap & cultuurhistorie' is. Bij dit aspect wordt ook nadrukkelijk ingegaan op de ligging binnen het Groene Hart
9. Dit aspect is meegenomen in het MER.
10. De gemeente is het niet eens met de Stichting dat de gebiedsontwikkeling in strijd is met de uitgangspunten van het Startdocument Plan-MER voor het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied. In dit startdocument wordt de locatie van het bedrijventerrein Groote Haar reeds beschouwd als bestaande ontwikkeling die om die reden niet is meegenomen binnen het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied.
11. De Stichting zal op de hoogte worden gehouden van de voortgang van de planvorming.

4 Overzicht wijzigingen

Naar aanleiding van de reactie van inspreker 1 (punt 4) wordt in het op te stellen MER bij het aspect 'Verkeer' ook ingegaan op het aspect verkeersveiligheid. Dit uit zich niet in een separaat beoordelingscriterium.

Naar aanleiding van de reactie van inspreker 1 (punt 9) wordt in het op te stellen MER bij enkele aspecten (namelijk 'geluid' en 'landschap & cultuurhistorie') separaat gescoord op de milieueffecten per planonderdeel (bedrijventerrein, infrastructuur en windmolens).

Naar aanleiding van reactie van Rijkswaterstraat-West Zuid (punt 2) en de Stichting Groene Hart (punt 1) wordt in het op te stellen MER bij het aspect 'Verkeer' ook kort ingegaan op de effecten op de bestaande A27.

Naar aanleiding van de reactie van Rijkswaterstraat-West Zuid (punt 6) wordt in het op te stellen MER en in het in het kader hiervan uit te voeren onderzoek rekening gehouden met de beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatwerken.

Naar aanleiding van de reactie van de Provincie Zuid-Holland (punt 4) zal bij het aspect 'Externe veiligheid' ook aandacht zijn voor risico bij de windturbines op het afbreken van rotorbladen of het risico op het omvallen van een turbine.

Naar aanleiding van de reactie van Waterschap Rivierenland (punt 2) zal in het op te stellen MER bij het aspect 'Water' nader worden ingegaan op de afvoersituatie.